

**Uchwała Nr XXXI/234/2013
Rady Gminy Przasnysz
z dnia 28 grudnia 2013 r.**

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2014-2016.

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013r. , poz. 594.) oraz art. 10 ust. 3 i art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (jednolity tekst Dz. U. z 2012 r., poz. 124) Rada Gminy Przasnysz uchwala co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2014-2016 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Przasnysz.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Przasnysz
Andrzej Sekuna

Załącznik
do uchwały Nr XXXI/234/2013
Rady Gminy Przasnysz
z dnia 28 grudnia 2013 r.

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA
NARKOMANII NA LATA 2014-2016
GMINA PRZASNYSZ**

1. Wstęp

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2014-2016 opracowany został zgodnie z treścią Ustawy o Przeciwdziałaniu Narkomanii z dnia 29 lipca 2005 roku oraz założeniami Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.

Program został opracowany przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w oparciu o diagnozę sytuacji w Gminie Przasnysz, której dokonał Pełnomocnik Wójta ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w okresie: kwiecień – czerwiec 2013 roku.

2. Opis zjawiska na podstawie diagnozy.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych został opracowany na podstawie diagnozy sytuacji w gminie, którą przeprowadzono w oparciu o następujące narzędzia:

- Przeprowadzenie ankiety ESPAD wśród grupy 43 uczniów III klasy gimnazjum w Bogatem, Nowej Krępie, Lesznie
- Przeprowadzenie wśród 35 losowo wybranych respondentów ankiety „Problemy substancji psychoaktywnych w ocenie mieszkańców”
- Analizę dokumentów Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Wywiad z Pełnomocnikiem Wójta ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Wywiad z Kierownikiem GOPS
- Konsultacja ze Specjalistą Terapii Uzależnień i Psychologiem.

Wyniki ankiet przedstawiają się następująco:

- 9,3% młodzieży w życiu nie piło alkoholu
- 11,6% młodzieży piło alkohol 1-2 razy w życiu, 20,9% ankietowanych piło napoje alkoholowe 20-39 razy a 23,2% 40 razy lub więcej
- 34,8% uczniów piło napoje alkoholowe 1-2 razy w ciągu ostatniego miesiąca.

Najczęściej używanym alkoholem było piwo; 32,5% uczniów z tej grupy piło piwo 1-2 razy a 18,6% 3-5 razy w miesiącu.

Młodzi ludzie spożywają alkohol najczęściej na ulicy, w parku lub gdzieś indziej „pod chmurką” (46,5%), w domu u kogoś (39,5%), u siebie w domu (27,9%).

Skutki spożywania alkoholu kojarzą się ze stratami zdrowotnymi (30,2%), ze złym samopoczuciem fizycznym (30,2% kac, 27,9% mdłości) i psychicznym - 23,2% przewiduje, że zrobi coś złego pod wpływem alkoholu i będzie żałować, że go spożyło.

- 20,9% badanych uważa, że po spożyciu alkoholu czuje się odprężona, 23,2% będzie szczęśliwa, 37,2% sądzi, że będzie się świetnie bawić, 30,2% stanie się bardziej przyjazna i towarzyska
- 11,6% ankietowanych obawia się, że nie będzie w stanie przestać pić, ale 51,1% na pewno będzie kontrolowała ilość spożywanego alkoholu
- 39,5% młodzieży nie upiło się w życiu, 20,9% upiło się raz lub dwa razy w ciągu życia, 38,8% upiło się w ciągu ostatnich 12 miesięcy a 9,3% w ciągu ostatniego miesiąca.

Uczniowie uważają, że nadmierne picie alkoholu ma w bardzo dużym stopniu wpływ na wypadki drogowe – 72%, na inne wypadki – 48,8%, przestępstwa związane z przemocą – 46,5%, problemy rodzinne i finansowe – 46,5%, problemy zdrowotne – 41,8%.

Młodzież wie o istnieniu środków psychoaktywnych. Badani mieli kontakt ze środkami psychoaktywnymi w tym:

- 6,9% używało leki uspokajające i nasenne bez przepisu lekarza, 4,6% w ciągu ostatnich 30 dni
- 2,3% respondentów w ciągu życia używało: amfetaminę, crack, kokainę, heroinę, grzyby halucynogenne, „kompot”
- 12,3% badanych miało kontakt z GHB w czasie ostatnich 12 miesięcy
- 2,3% uczniów brało w czasie ostatnich 30 dni narkotyki wstrzykiwane i alkohol razem z tabletkami, a 4,6% alkohol razem z narkotykami kiedykolwiek w życiu.

Środki psychoaktywne młodzież zażywała głównie z ciekawości – 6,9%, 2,3% aby zapomnieć o swoich problemach, 2,3% z innych powodów, 6,9% nie pamięta powodów.

- 58,1% respondentów nie zna miejsc, w których można kupić narkotyki, 18,6% uważa, że u dilerów, 9,3% w dyskotecce bądź barze, 2,3% na ulicy, w parku, szkole.

Ankietowani stwierdzają:

- Najłatwiej zdobyć papierosy (46,5%), piwo (39,5%), wino (30,2%), wódkę (26,5%)
- Trudno zdobyć marihuanę lub haszysz (20,9%)
- Bardzo trudno zdobyć substancje wziewne, polską heroinę „kompot” (23,2%), LSD lub inny środek halucynogenny, GHB (25,5%), amfetaminę, crack, ecstasy, heroinę, kokainę, grzyby halucynogenne (27,9%), leki uspokajające i nasenne (41,8%)
- 44,1% młodzieży nie potępia palenia papierosów od czasu do czasu

Uczniowie uważają, że bardzo ryzykują, iż sobie zaszkodzą zdrowotnie lub w inny sposób:

- Wypijając 4-5 drinków codziennie – 48,8%
- Paląc marihuanę lub haszysz regularnie – 55,8%
- Biorąc LSD regularnie – 58,1%
- Biorąc amfetaminę regularnie – 60,4%
- Biorąc kokainę regularnie – 58,1%
- Biorąc crack regularnie – 62,7%
- Biorąc ecstasy regularnie – 53,4%
- Biorąc GHB regularnie – 62,7%
- Biorąc regularnie narkotyki w zastrzykach – 60,4%
- Biorąc środki wziewne regularnie – 53%.

W ocenie badanej grupy, 46,5% uczniów może łatwo otrzymać ciepło i opiekę od rodziców oraz wsparcie emocjonalne od matki lub ojca – 41,8%, 30,2% może liczyć na wsparcie emocjonalne i pomoc przyjaciela.

W opinii dorosłych mieszkańców gminy najważniejszym problemem społecznym w gminie jest alkoholizm – 31,4%, a zaraz po nim bezrobocie, przemoc w rodzinie i picie alkoholu przez młodzież – 25,7%.

Ankietowani dorośli zdecydowanie potępiają picie alkoholu przez nastolatków (15-16 lat):

- 72% picie wódki, 62,8% picie wina, 48,5% picie piwa
- 51,4% badanych zdecydowanie potępia palenie papierosów przez młodzież.

Około 80% z grupy badanych zdecydowanie potępia używanie narkotyków przez nastolatków.

Większość ankietowanych dorosłych, bo 68,5% nie miała kontaktu z narkomanami. 88,5% ankietowanych uważa, że narkomana powinno się leczyć, 48,5% że narkomanowi trzeba pomagać i otoczyć go opieką.

Dorośli mieszkańcy gminy uważają, że profilaktyką narkomanii powinni się zająć: Rodzice (85,7%), szkoła (62,8%), służba zdrowia (48,5%), kościół (40%), policja (37,1%).

Z przeprowadzonej diagnozy wynika, że:

- Mieszkańcy gminy mają małą wiedzę na temat substancji psychoaktywnych, w związku z czym nie zawsze dostrzegają istotę problemu uzależnienia od środków psychoaktywnych.
- Zarówno dorośli mieszkańcy gminy, jak i młodzież nie widzą zagrożenia związanego z okazjonalnym i eksperymentalnym używaniem środków psychoaktywnych.
- W gminie występuje modelowe używanie lub przyzwolenie opiekunów na zażywanie substancji psychoaktywnych z grupy leków uspokajających i nasennych.
- Rodzice poświęcają dzieciom zbyt mało uwagi, nie zawsze wiedzą, w jaki sposób spędzają czas wolny.
- Istnieje niewystarczająca oferta zajęć pozalekcyjnych skierowanych do dzieci i młodzieży.
- Młodzież ma niską świadomość znaczenia emocji w prawidłowym rozwoju i życiu człowieka oraz skutecznej komunikacji i asertywności w profilaktyce uzależnień.

Zdiagnozowane obszary problemowe

Po przeprowadzeniu kompleksowej diagnozy sytuacji w gminie zwrócono uwagę na **główny problem**, czyli „**Eksperymentalne zażywanie substancji psychoaktywnych przez młodzież**”.

Analiza problemu głównego pozwoliła na zdiagnozowanie czterech najważniejszych **obszarów problemowych**:

1. Łatwy dostęp do środków psychoaktywnych.
2. Niska świadomość rodziców i uczniów w zakresie wiedzy o skutkach używania środków psychoaktywnych.
3. Nieumiejętność asertywnego odmawiania.

System monitoringu i ewaluacji:

W trakcie realizacji Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii będzie podlegał okresowej ewaluacji. Ewaluacja odbywać się będzie każdorazowo po zakończonym roku realizacji programu w terminie do 31 marca następnego roku.

Osoby odpowiedzialne za realizację projektów oraz instytucje, które będą ich beneficjentami są zobowiązani do przedstawienia sprawozdań ze swojej działalności. Następnie będzie dokonywana analiza otrzymanych sprawozdań i załączonej dokumentacji.

Sprawozdania realizatorów zawierać będą następujące informacje:

- ⑩ liczbę uczestników/ odbiorców działań (zajęć, warsztatów, szkoleń)
- ⑩ charakterystyki odbiorców (ich wieku, płci, rodzaj problemu z jakim się zgłosili, typ schorzenia itp.)
- ⑩ czas trwania i długość zajęć (liczba godzin lekcyjnych poświęconych na realizację programu)
- ⑩ liczbę usług (np. ilość udzielonych porad, ilość rozprawdzonych materiałów, liczbę przeprowadzonych kontroli)
- ⑩ opinie odbiorców na temat działań programowych, w jakich uczestniczyli.

Zebrane informacje pozwolą na osiągnięcie dwóch podstawowych celów:

1. Ewaluacja procesu pozwoli sprawdzić, czy działania zaplanowane w Programie zostały przeprowadzone zgodnie z założeniami.
2. Analizę przebiegu realizacji poszczególnych działań w ramach Programu, zaplanowanie dalszych działań i interpretację efektów ewaluacji wyników Programu.

Raz na rok zostanie przygotowane pisemne sprawozdanie z realizacji Programu.

Pytania ewaluacyjne:

- ⑩ Jaka była skuteczność realizacji Programu?
- ⑩ Jaka była efektywność realizacji poszczególnych działań?
- ⑩ Jakie rezultaty zostały osiągnięte i jaka jest ich efektywność?
- ⑩ Jakie powinny być kierunki dalszych działań?
- ⑩ Które zadania powinny być kontynuowane?

Dokonywana ewaluacja pozwoli na lepsze diagnozowanie problemów, co pomoże wyznaczyć skuteczniejsze kierunki działań adekwatne do istniejących już problemów oraz nowych, które mogą się pojawić w trakcie realizacji Programu.

Definicja celów Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii

Cel główny: Uświadomienie społeczeństwu, że popadnięcie w różnego rodzaju uzależnienia od środków psychoaktywnych to jedna z najbardziej radykalnych i bolesnych form degradacji człowieka.

Cele szczegółowe:

1. Ograniczenie dostępu do środków psychoaktywnych.
2. Uświadomienie młodzieży szkolnej, że uzależnienia powodują utratę wolności, kryzys więzi społecznych, wartości i miłości.
3. Dostarczenie rodzicom wiedzy na temat uzależnień oraz wpływu alkoholu i narkotyków na życie w rodzinie.
4. Nabycie praktycznych umiejętności umożliwiających samostanowienie i obronę własnych praw.

Cele szczegółowe Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii zostaną osiągnięte poprzez realizację założonych celów zadaniowych. Natomiast realizację każdego z celów zadaniowych oraz konkretnych zadań określano wskaźniki realizacji, źródła pozyskiwania wskaźników, osoby odpowiedzialne za realizację, budżet i termin realizacji.

Adresaci programu

- ⑩ osoby uzależnione od środków psychoaktywnych
- ⑩ osoby używające środki psychoaktywne
- ⑩ rodziny osób zażywających środki psychoaktywne
- ⑩ uczniowie szkół z terenu gminy oraz ich rodzice
- ⑩ przedstawiciele władz lokalnych (radni, sołtysi)
- ⑩ przedstawiciele instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami dotkniętymi problemem narkomanii (pedagodzy, psychologdy, wychowawcy, nauczyciele, terapeuci, policjanci, pracownicy służby zdrowia, duchowni)
- ⑩ społeczeństwo

Realizatorzy programu

Podmioty działające w zakresie przeciwdziałania narkomanii: Urząd Gminy, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, szkoły, służba zdrowia, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Przasnyszu.

Termin realizacji

1 stycznia 2014r. - 31 grudzień 2016r.

1. Cel szczegółowy: **Ograniczenie dostępu do środków psychoaktywnych.**

Lp	Zadania	Wskaźniki	Źródło	Odpowiedzialni	Termin realizacji	Budżet
1.	Nawiązanie współpracy z policją w celu monitorowania sytuacji w gminie w zakresie problemów alkoholowych i narkotykowych	raz w roku -kontrola sklepów	Informacja z KPP po odbytych kontrolach	Członkowie GKRPA	Grudzień 2014, 2015 i 2016r.	

2. Cel szczegółowy: **Uświadomienie młodzieży szkolnej, że uzależnienia powodują utratę wolności, kryzys więzi społecznych, wartości i miłości.**

Lp	Zadania	Wskaźniki	Źródło	Odpowiedzialni	Termin realizacji	Budżet
1.	Przeprowadzenie programów profilaktycznych dla młodzieży gimnazjalnej	Programy dla uczniów szkół gimnazjalnych	Umowa zlecenie, sprawozdania merytoryczne, listy obecności uczestników programu	Pełnomocnik Wójta, dyrektorzy szkół, osoby prowadzące program	Dostosować do harmonogramu pracy szkoły	9 000,00
2.	Przeprowadzenie programów profilaktycznych dla uczniów szkół podstawowych	Programy dla uczniów szkół podstawowych	Umowa zlecenie, sprawozdania merytoryczne, listy obecności uczestników programu	Pełnomocnik Wójta, dyrektorzy szkół, osoby prowadzące program	Dostosować do harmonogramu pracy szkoły	15 000,00

3. Cel szczegółowy: **Dostarczenie rodzicom wiedzy na temat uzależnień oraz wpływu alkoholu i narkotyków na życie w rodzinie.**

Lp	Zadania	Wskaźniki	Źródło	Odpowiedzialni	Termin realizacji	Budżet
1.	Szkolenie dla rodziców i nauczycieli.	Szkolenie dla rodziców 1 raz w roku.	Umowa zlecenie dla osoby prowadzącej; konspekt szkolenia, sprawozdania merytoryczne i finansowe, listy obecności rodziców i nauczycieli, ewaluacja.	Pełnomocnik Wójta, dyrektorzy szkół, prowadzący szkolenie.	Dostosowany do harmonogramu pracy szkoły w roku 2014, 2015, 2016.	6 000,00

4. Cel szczegółowy: **Nabywanie praktycznych umiejętności umożliwiających samostanowienie i obronę własnych praw.**

Lp	Zadania	Wskaźniki	Źródło	Odpowiedzialni	Termin realizacji	Budżet
1.	Przeprowadzenie treningów asertywności dla uczniów szkół gminnych	Uczniowie szkół gminnych	Sprawozdanie, ewaluacja	Pełnomocnik Wójta, dyrektorzy szkół, wychowawcy klas	Na godzinach wychowawczych 2014, 2015 i 2016 roku	

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Przasnysz

Andrzej Sekuła